Poštnina plačana v gotovini

Maribor, sreda 16. avgusta 1933

Štev. 184 Leto VII. (XIV.

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Dvoličnost italijanske zunanje politike

ITALIJANSKA DIPLOMACIJA V ZAGATI.

Podlaga italijanski zunanji politiki je bilo vedno izigravanje raznih zvez. Tako je uporabljala svojo predvojno zvezo z Avstro-Ogrsko in Nemčijo za izsiljevanje koncesij s strani Anglije in Francije, dokler se ni leta 1915. popolnoma ločila od trozveze **in se pridružila kljub vsem obstoječim in še veljavnim pogodbam trojnemu sporazumu.** Tej taktiki je ostala zvesta tudi v povojni dobi, zlasti pa v eri Mussolinijevega režima. O najnovejših diplomatskih spekulacijah, zasnovanih na istih načelih, nam pa govori zelo zanimivo diplomatski poročevalec beograjske »Politike«. V obširnem članku opisuje imperialistična stremljenja g. Mussolinija, ki ga v zadnjem času spravljajo v škripce in položaje, iz katerih bo težko našel izhod.

Že kmalu po pohodu na Rim je duce Benito Mussolini napovedal, da je njegov ideal povesti Italijo po potih nekdanje slave **rimskega imperija.** Pri tem je mislil tako na teritorialno, kakor tudi na politično razširjenje moči italijanske države. Njegovi pogledi so bili usmerjeni v prvi vrsti na obale Sredozemskega morja, na Balkan, pa tudi v prekomorske zemlje, ki so razdeljene kot kolonije med evropske velesile in zapadne države. Prvi smoter na tej poti mu je bila želja **spremeniti Jadransko mor je v italijansko jezero.** Tu pa je nenadoma trčil ob interese Francije in njene zaveznice Jugoslavije; ta francosko-jugoslovanska zveza je tvorila in še tvori klešče, ki stiskajo Mussolinijevo Italijo ter ji ne puste ne teritorialnega ne političnega razmaha. Da bi paraliziral vpliv te zveze, se je pozneje postavil na čelu revizionističnemu gibanju ter ustvaril tako tesne zveze Italije z Madžarsko, Bolgarijo, Nemčijo in Avstrijo. Realnih uspehov pa ni dosegel s to svojo politiko niti za Italijo niti za njene zaveznike. Naravnost v zagato je pa privedlo njegovo politiko razmerje, **ki je nastalo po Hitlerjevi zmagi med Nemčijo in Avstrijo.**

Po svojem geografskem položaju, kakor tudi po vseh političnih in gospodarskih interesih, mora biti Italija vedno proti priključitvi Avstrije k Nemčiji. Na drugi strani pa je Hitlerju prvi cilj zunanje politike prav ta priključitev. **Tu je nastal prvi konflikt med stremljenji Mussolinija po tesnem sodelovanju z Nemčijo in po želji politične hegemonije v Podonavju.** Če bi se popolnoma priključil politiki avstrijskega kancelarja doktorja Dollfussa, bi moral logično opustiti nadaljnje prijateljstvo s Hitlerjem. Zaradi tega ni storil ne enega ne drugega. Na skrivaj podpira z vsemi silami avstrijska prizadevanja za samostojnost, na drugi strani pa se še vedno laska novi Nemčiji. To je tudi vzrok, da se Italija ni oficielno pridružila francoski in angleški demarši v Berlinu. Glavni vzrok, da Mussolini ne more in noče prekiniti prijateljskih stikov z Nemčijo, je pa vsekakor to, **da se boji sporazuma med Nemčijo in Francijo,** ki bi Italijo popolnoma izrinil iz vsake večje evropske politične kombinacije. Na drugi strani pa uporablja to zvezo za to, **da pritiska na Francijo, hoteč pri pogajanjih za sporazum doseči čim večje ugodnosti.**

Dasi je taka politika izigravanja zveze proti zvezi riskantna, moramo Mussoliniju vendarle priznati tudi neko genialnost. Tako je opustil vsak korak, ki bi utegnil preveč razburiti Hitlerjevo Nemčijo, obenem pa se je zavzel za to, **da bi se dovolilo Avstriji povečanje njene vojske.** S tem hoče doseči legalnim potom oborožitev Avstrije kot italijanske zaveznice in vezi med Italijo in Madžarsko! Vsi ti eksperimenti pa morajo na koncu vseh koncev roditi le zelo dvomljive uspehe. Zanimivo je namreč, da se tudi v Nemčiji sami že pojavljajo glasovi, **ki očitajo Italiji dvolično igro.** Zlasti ji zamerijo sporazumevanje s Francijo in pri njem uporabljano prijateljstvo z Nemčijo. Tako dozoreva tudi med Hitlerjevci spoznanje, **da se na Italijo ne morejo zanesti, ker bi jih lahko izdala v najusodnejšem trenutku.** Na drugi strani pa Franciji ne ugaja Mussolinijevo paktiranje s Hitlerjem.

Veliki duce Benito Mussolini je tako prišel s svojo dvolično diplomatsko igro do konca in bo prav tako težko našel pot nazaj kakor naprej. Vse veliko in širokoustno naglašanje veličine italijanske zunanje politike v fašističnem tisku, sloni na samih praznih frazah. Od njih pa ne more biti sito ne italijansko javno mnenje ne bratstvo revizionističnih zaveznikov, ki nestrpno čakajo realnih rezultatov. Tako se ruši stavba, zgrajena na neiskrenosti in izigravanju in je že danes gotovo, da se bo prej ali slej popolnoma zrušila. **Takrat bo pa najbolj bolela glava tiste naivneže, ki so pričakovali iz Rima uresničitev svojih revizionističnih pohlepov.** Mislimo tu v prvi vrsti na Madžare pa tudi na Bolgare in vse ostale. Machiavellizem lahko doseže pač trenutne uspehe, trajnih pa nikoli.

Resna napetost med Nemčijo in Anglijo

VELIKO VZNEMIRJENJE V ANGLIJI ZARADI NEMŠKIH ODREDB O POTOVANJU PO MORJU. REPRESALIJE.

LONDON, 16. avgusta. Včerajšnji jutrnji levičarski listi poročajo, da namerava angleška vlada prepovedati vsako tovorjenje blaga na nemške ladje kot represalije na znano prepoved nemške vlade glede potovanja Nemcev na tujih ladjah. Glavna stran te afere, ki zanima Foreign Office, je prav vprašanje, zakaj se Nemcem prepoveduje potovanje z angleškimi ladjami. Iz vladnih krogov se sporoča, da se vlada bavi s proučevanjem tega vprašanja, ker se po nekih znakih sodeč zdi, da te vesti v tej obliki ne odgovarjajo resnici. Na drugi strani se pa doznava, da je prispelo od angleškega veleposlaništva v Berlinu izčrpno podrobno poročilo o tej zadevi, ki potrjuje, da gre odredba nemške vlade na škodo angleške plovbe. Tudi to poročilo se sedaj proučuje v Foreign Officeu. Če se bo pokazalo, da so te podrobnosti točne, bo angleška vlada leta 1924 storila potrebne korake pri nemški vladi.

LONDON, 16. avgusta. Poročila, ki so prispela v London od berlinskega angleškega veleposlaništva, se bavijo z efektom, ki ga je v angleški plovbi izzvala odredba nemške vlade Nemcem, da smejo potovati le z nemškimi ladjami in z nobenimi drugimi. To stvar proučujejo tudi vsi pristojni resorti vlade v Londonu. Angleške paroplovne družbe računajo, da jim bo povzročila ta odredba nemške vlade, če bo ostala v veljavi, veliko škodo. Mimo tega dovoljeni maksimum 200 mark za eno potovanje izven Nemčije pomeni dejansko ukinjenje nemških potovanj v tujino s tujimi parniki tudi tamkaj, kjer nemških parniških zvez sploh ni. Vsi finančni in trgovski krogi so prepričani, da je ta naredba nemške vlade kršitev nemško-angleške trgovske pogodbe, ki je bila skleniena leta 1924.

Umor Hasana bega Prištinca

BIVŠEGA ALBANSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA UMORIL V SOLUNU IZ TIRANE POSLANI ATENTATOR HUSEJIN ČELO. — ILUSTRACIJA ALBANSKIH METOD.

SOLUN, 16. avgusta. **Bivši predsednik albanske vlade Hasanbeg Prištinac je bil v ponedeljek popoldne ubit v Solunu. Ustrelil ga je neki Ibrahim Husejin Čelo, ki se je pripeljal iz Francije v Solun, da se razgovori s pokojnim Prištincem o nekaterih vprašanjih albanske notranje politike. Ko se je Hasanbeg Prištinac zgrudil zadet od krogle iz samokresa in s krvjo oblit na tla, atentator ni prenehal streljati, temveč je oddal na ležečega Prištinca še več strelov, nato pa pričel bežati. Neki orožnik pa ga je kmalu ujel in odvedel na policijo, kjer so ugotovili njegovo identiteto. Izdajal se je za trgovca, policija pa je iz nekega dokumenta, ki ga je našla pri njem, dognala, da je še v neki drugi tajni službi. Umorjeni Hasanbeg Prištinac, ki je bil star 55 let, je bil svoj čas predsednik vlade v Albaniji in je kot zvest pristaš Fana Nollija delal za njegovo vrnitev na vodstvo Albanije. Atentator je bil že večkrat zaslišan in vedno trdi, da je umoril Hasanbega Prištinca zato, ker ga je nagovarjal k umoru kralja Ahmeda bega Zoga, za kar mu je Prištinac ponudil 20.000 italijanskih lir. Njegova trditev pa ni povsem verjetna na izpovedi raznih prič, zlasti pokojnikovega brata Omerbega, ki trdi, da je bil bratov umor naročen iz Tirane, ki se je hotela tako iznebiti nevarnega političnega nasprotnika in živahnega propagandističnega delavca med emigranti v tujini.**

Nemški poslanik naj zapusti Dunaj

PODKANCELAR WINKLER SE NE POGAJA ZA SPORAZUM. NEMČIJA SE BO SPRLA Z VSEM SVETOM.

DUNAJ, 16. avgusta. »Wiener Zeitung« formalno demantira vest, da vodi podkancelar Winkler v tujini pogajanja za rešitev avstrijsko-nemškega spora. List pravi, da je znano, da se neke osebe v tujini pogajajo, toda to so popolnoma zasebni razgovori in nimajo te privatne osebnosti niti trohice pooblastila za te razgovore.

DUNAJ, 16. avgusta. Tisk se še nadalje bavi z odkritji oficiozne »Reichspost« o tem, kako je dunajsko nemško poslaništvo zapleteno v rovarenje hitlerjevcev v Avstriji. Včerajšnji »Der Tag« zahteva, da se odpokliče nemški poslanik na Dunaju. List pravi, da je postalo avstrijsko vprašanje splošno evropsko vprašanje in se mora zato Nemčija paziti, da se ne bi mimo spora z Avstrijo naenkrat znašla v sporu tudi z vsem ostalim svetom.

Oboroževanje Nemčije

PARIZ, 16. avgusta. **Iz Madrida se poroča, da je tamkajšnji list »El Heraldo« objavil članek o nemški vojski. V tem članku se pravi med drugim tudi naslednje: »V Nemčiji so prav vsi prebivalci vojaki. Nemci se že porajajo kot vojaki in smatrajo za največjo čast, če morejo umreti v bojni črti. Kdo more danes trditi, da Nemčija nima vojske? Mi nasprotno smatramo, da razpolaga Nemčija z večjim številom vojakov in tudi mnogo boljše opremljenimi kakor jih je imela leta 1914., ko je vstopila v svetovno vojno.«**

Pravi namen Balbove brzojavke

PARIZ, 16. avgusta. **Italijanski zrakoplovni general oziroma sedaj novopečeni maršal Balbo je poslal po svojem povratku iz Amerike Mussoliniju pozdravno brzojavko, v kateri pravi med drugim: »Upam, da nas boste nekega dne zopet počastili in tudi zahtevali življenje od nas.« Včerajšnji »Quotidien« komentira te besede in piše: »Z drugimi besedami je hotel reči: Mislim, da je bil naš polet v Ameriko le velika preizkušnja in da bomo mogli nuditi v bodoči vojni dokaz o veličini in bojni moči italijanskega zračnega brodovja«.**

TOČA V GALICIJI.

KRAKOVO, 16. avgusta. Včeraj je padala v tukajšnji okolici tako debela toča, da je povzročila ogromno škodo. Posamezna ledena zrna so bila težka celo do 200 gramov. Škoda gre v težke milijone.

JUGOSLAVIJA VODI PROTI NORVEŠKI.

OSLO, 13. avgusta. Tu se je včeraj popoldne pričelo izločilno tekmovanje za Davisov pokal 1934 med Jugoslavijo in Norveško. Jugoslovana Punčec in Kukuljevič sta gladko odpravila nasprotnika. Punčec je zmagal nad Haanesom s 6:1, 6:0, 3:6, 6:4, dočim je Kukuljevič nadvladal drugega zastopnika Norveške s 6:1, 6:1, 6:1. Jugoslavija vodi torej z 2:0 in potrebuje le še eno točko za vstop v drugo kolo.

V VZHODNI PRUSIJI NI VEČ BREZPOSELNIH.

BERLIN, 16. avgusta. V zvezi z borbo proti brezposelnosti piše »Völkischer Beobachter«, da v Vzhodni Prusiji ni več brezposelnih. Danes se bo na izredno svečan način proslavilo dejstvo, da v tej provinci ni več brezposelnosti.

TURŠKI OBISK V SOFIJI.

SOFIJA, 16. avgusta. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Z uradnega mesta se doznava, da bo predsednik turškega ministrskega sveta Izmet paša, zunanji minister turške republike Tevfik Ruždi bej in še več drugih visokih turških osebnosti uradno obiskalo Sofijo. Turški državniki bodo gostje bolgarske vlade 21. in 22. septembra.

NEMŠKA KRIŽARKA NA DALJNJEM VZHODU.

BERLIN, 16. avgusta. Nemški listi komentirajo križarenje nemške bojne križarke »Köln« na Daljnjem vzhodu, zlasti pa njen prihod v Tsiengtau in Šanghaj kot velik dogodek. To je po letu 1914. prvikrat, da obišče ta pristanišča neka nemška bojna ladja.

Dnevne vesti

Intronacija lavantinskega vladike

VELIKE DRUŽABNE IN VERSKE PRIREDITVE.

Slovesen in zgodovinski je bil včerajšnji dogodek, ko je g. dr. Ivan Josip Tomažič zasedel prestol lavantinske škofije. Številne množice ljudstva, ki so že v ponedeljek prihitele v Maribor, da prisostvujejo velikim svečanostim, so živ dokaz, koliko in kako velikih simpatij si je pridobil novi lavantinski vladika za časa svojega pomožnega škofovanja med verniki lavantinske škofije. Na večer pred ustoličenjem mu je Ipavčeva župa priredila prisrčno podoknico in se je ob tej priliki zbrala na prostornem Stolnem trgu ogromna množica ljudstva. Po vsej lavantinski škofiji so v ponedeljek zvečer zvonili zvonovi, na periferiji mesta so grmeli možnarji in na hribih so vdani verniki zažigali kresove. Škofovska palača se je odela v zelenje in zastave.

Celo uro pred napovedano slovesnostjo so se pričeli zbirati verniki iz mesta in bližnje okolice, hoteč prisostvovati redki proslavi vstoličenja lavantinskega vladike. Ob pol 10. uri je duhovščina s stolnim kapitljem na čelu v prisotnosti cerkvenih društev pričakovala pred okinčano palačo novega škofa. Ob zvonenju velikega zvona so nato spremili v pestri procesiji knezoškofa dr. Tomažiča do glavnega vhoda stolnice, kjer so mu bili izročeni cerkveni ključi. Nato se je razvrstila procesija med ogromnim špalirjem v stolnico. V presbiteriju so bili med tem že zbrani predstavniki oblasti. Novega škofa sta pričakovala na posebnih sedežih ban dravske banovine dr. Marušič in zastopnik prosvetnega ministra gimnazijski ravnatelj Mastnak. Navzoči so bili nadalje okrajna glavarja dr. Senekovič in Makar, mestni župan dr. Lipold, magistratni ravnatelj Rodošek, predstojnik policije dr. Hacin, garnizionar podpolkovnik Nikolić, bivša župana dr. Juvan in dr. Leskovar ter mnogi drugi predstavniki tukajšnjih uradov in prosvetnih zavodov.

Nato se je pričela z velikim ceremonielom cerkvena slovesnost ustoličenja. Po čitanju posebnih kanonskih molitev, ki jih je molila duhovščina s celjskim opatom Jurakom, ptujskim proštom Žagarjem in konjiškim arhidiakonom Tovornikom ter člani stolnega kapitelja na čelu, je odšel stolni dekan dr. Vraber na prižnico ter prečital najprej v slovenščini papeški dekret o imenovanju novega knezoškofa, nato pa dopis papeškega nuncija Pelegrinettija, s katerim imenuje sveta stolica novega škofa za apostolskega administratorja Jugoslaviji pripadajočih delov sekovske, krške in somboteljske škofije. V imenu kapitelja in celokupne duhovščine je stolni dekan dr. Vraber pozdravil pri oltarju stoječega škofa v imenu cele lavantinske škofije.

V polnem ornatu je nato zasedel novi vladika prestol kot 58. škof v vrsti lavantinskih cerkvenih nadpastirjev in sicer v 58. letu svoje starosti. Po vrsti so nato prihajali zastopniki višje in nižje duhovščine k prestolu ter se poklanjali svojemu novemu cerkvenemu knezu. Škof dr. Tomažič je imel nato kratek pozdravni nagovor, predvsem na svojo duhovščino, nakar je imenoma pozdravil vse pred stavnike civilnih in vojaških oblasti. Sredi stolnice pa je s stopnjišča presbiterija s prisrčnim in globoko občutenim nagovorom pozdravil vernike brez razlike stanu, socialnega položaja in narodnosti. Takoj nato se je pričela slovesna pontifikalna maša, ki jo je olepšal Cecilijanski zbor z orkestrom pod vodstvom kapelnika g. Gašperiča. Predvajali so Mozartovo prigodno »Mašo kronanja«. Kot solistka je očarala zlasti z Brahmsovo »Ave Maria« znana operna pevka gdč. Marion Claricijeva.

Po slovesni zahvalnici je podelil novi škof vsem vernikom apostolski in zakramentalni blagoslov. Po veličastni službi božji so spremili novega vladiko v veliki procesiji v škofijsko palačo.

Zaključek Mariborskega tedna

Rekorden obisk zadnja dva dneva. Prireditve in razstave sta obiskala ministrski predsednik g. dr. Milan Srškić in ban g. dr. Drago Marušič.

Včeraj, zadnji dan »Mariborskega tedna«, je bil rekorden obisk vseh prireditev in razstav. V ponedeljek zvečer se je kar trlo ljudstva na veseličnem prostoru, dobro obiskana pa je bila tudi zadnja predstava Kreftovih »Celjskih grofov«. Včeraj je prispelo precej ljudi iz podeželja, zlasti iz Slov. goric, ki so si ogledali letošnje razstave. Senzacija letošnjega »Mariborskega tedna« pa je bila nedvomno včerajšnja prireditev na Mariborskem otoku, ki ga je obiskalo nad 5000 ljudi. Da bi bila množica dobro postrežena, so poleg podjetnega restavraterja g. Basletiča postavila na otoku svoje šotore tudi razna mariborska društva, ki so skrbela s svojimi dobrotami za najboljšo voljo in razpoloženje, ki se je proti večeru vedno bolj stopnjevalo.

Ko je legla noč, je bil na otoku pričetek bengalične razsvetljave. Okrog velikega bazena so zažarele baklje in proti nebu so švigale najrazličnejše rakete. Veličasten je bil pogled na napad z raketami na tribuno, vodopad, ki je bil 10 metrov visok in 5 metrov širok in na iz raket sestavljene inicialke MT, ki so se razletele s strahovitim pokom. Senzacija večera je bil nastop slovenskih akrobatov Kristine Mlinaričeve, Bučarja in Kranjca, ki so s svojimi vratolomnimi nastopi na žici popolnoma zatemnili slavo Strohschneiderja.

V ponedeljek zvečer je prispel z osebnim vlakom v Maribor ban dravske banovine g. dr. M a r u š i č, ki si je včeraj rano zjutraj v spremstvu mestnega župana g. dr. L i p o l d a in obeh okrajnih glavarjev g. dr. S e n e k o v i č a in Milana M a k a r j a ogledal letošnje razstave. Ob 13. uri pa je dospel v Maribor ministrski predsednik g. dr. Milan S r š k i č. Visoki gost si je v spremstvu predstavnikov državnih oblastev in funkcionarjev »Mariborskega tedna« ogledal najprej razstave potem pa še mariborski otok. Pri ogledu vrtnarske razstave je ministrskemu predsedniku izročila Jemčeva Verica krasen šopek. O vsem, kar je videl, se je zelo pohvalno in laskavo izrazil ter želel zadrugi »Mariborskega tedna« še nadaljnih uspehov. Mariborski otok je obiskal včeraj popoldne tudi g. ban v spremstvu mestnega župana, obeh okrajnih glavarjev in predstojnika mestne policije.

Srebrno poroko sta v najožjem krogu praznovala v soboto 12. t. m. obče znani in vsem priljubljeni carinski posrednik g. Andrej P e t e r n e l ter njegova soproga ga. Mara. Tem potom jima tudi mi najprisrčnejše čestitamo.

Iz poštne službe. Za dnevničarki sta imenovani: Friderika Repovševa v Mariboru in Ivanka Vivodova na Pragerskem; za uradniške pripravnike so imenovani: Jurij Pinter v Ptuju ter Emerik Aplenc, Milan Kafou in Vladimir Keselj vsi v Mariboru; premeščeni pa so: Anton Kroflič iz Celja na Pragersko, Pavla Korinčič iz Konjic v Slatino Radence, Josip Kök iz Kamnika na Pragersko in Ivan Mauvrič s Pragerskega v Stari trg; vpokojena sta: Mihael Vrečko in Jernej Wölle oba v Mariboru.

Državno učiteljišče v Mariboru, ukinitev I. letnika. Po razpisu ministrstva prosvete Snbr. 26101 od 8. avg. 1933 ne bo za šolsko leto 1933-34 vpisovanja v I. letnik tuk. učiteljišča in so torej vse prošnje za sprejem v I. letnik brezpredmetne.

Krajevna organizacija JNS v Studencih. Pred dnevi je bil v Studencih ustanovni občni zbor krajevne organizacije JNS, na katerem je bil izvoljen za predsednika g. Albert Kaiser. Občnega zbora se je udeležil tudi narodni poslanec g. Krejči, ki je zborovalcem obrazložil gospodarski in politični položaj v državi z ozirom na razne vlade pred 6. januarjem. Razpravljal pa je tudi o delavskem vprašanju.

Darilo gospoda bana našim strelcem. Gospod ban dravske banovine dr. Drago Marušič je poklonil tukajšnji oblastni strelski družini za velike okrožne nagradne strelske tekme, ki so se vršile od 13. do 15. tm. na strelišču v Radvanju kot elitno darilo za najboljšega strelca krasno malokalibersko brzostrelno puško sistema »Mauser«. Ta puška je vzbujala veliko pozornost že na lovski razstavi Mariborskega tedna in se je nabavna komisija zato tudi odločila zanjo. Puško, dar gosp. bana, si je priboril g. prof. Pero Cestnik. Čestitamo!

Velika gasilska vaja v Razvanju. Preteklo nedeljo popoldne je priredila mariborska gasilska župa za desni breg veliko gasilsko vajo v Razvanju. Pri vaji so sodelovali gasilci iz Hoč, Maribora, Studencev, Radvanja in Bohove. Vajo, ki je sijajno uspela, je inspiciral načelnik župe g. Kaloh, navzoč pa je bil tudi okrajni glavar g. Milan Makar, ki je po končani vaji v vznešenih besedah nagovoril zbrane gasilce.

Upravni odbor Zveze Maistrovih borcev. Po končanem ustanovnem občnem zboru Zveze Maistrovih borcev, ki je bil preteklo nedeljo, se je novo izvoljeni odbor sestal k seji in se takole konstituiral: poslevodeči predsednik Skraber, podpredsednika Malenšek in Guštin, tajnik Lipuš, tajnikov namestnik Fras, blagajnik Lukner, blagajnikov namestnik Špes, odbornika Tribnik in Senčar, namestnika Konečnik in Gračner, predsednik nadzornega odbora Kocmut, odbornika Tumpej in Banošek, namestnik Štefancioza, preglednika računov pa Rode in Drago Žohar.

Odborova seja Zveze Maistrovih borcev bo jutri v četrtek ob 20. uri pri »Orlu«.

Iz Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru. Odborova seja bo drevi ob 20 uri v društveni sobi. Predsednik.

Tržaška cesta zaprta za promet. Predstojništvo mariborske mestne policije opozarja vse prizadete, da bo Tržaška cesta za vsak promet zaprta jutri 17. in pojutrišnjem 18. tm. zaradi popravila in obnovitve železniškega tira. Ves osebni in tovorni promet bo šel omenjena dneva po Frankopanovi in Stritarjevi cesti.

Letalska zveza med Ljubljano in Celovcem. Med Ljubljano in Celovcem bo 21. tm. otvorjena redna letalska proga, ki bo omogočila direktno zvezo s Sušakom.

Državna trgovska akademija v Mariboru. Vpisovanje bo 1. in 2. septembra od 8. do 12. ure. Natančnejša navodila so nabita na uradni deski. Ponavljalni izpiti bodo za I. in II. letnik 28. in 29. avgusta, za III. in IV. letnik pa 30. in 31. avgusta, vsakokrat ob 8. uri zjutraj in sicer, prvi dan pismeni, drugi dan ustmeni.

Dar. G. Alojzij Sirak, lekarnar v Mariboru, je daroval za mestne ubožce mariborske znesek Din 1.000, za kar mu mestna občina mariborska izreka najiskrenejšo zahvalo.

Izlet k Senjorjevemu domu. Večja skupina mariborskih planincev bo napravila v soboto izlet k Senjorjevemu domu. Če bo dovolj prijav, bi se peljali iz Maribora z avtobusom v soboto popoldne in se vrnili z istim avtbusom v nedeljo zvečer, in sicer iz Maribora do Ribnice na Pohorju in nazaj. Vožnja za osebo (tja in nazaj) 30 do 40 Din (po številu prijav). — Obvezne prijave s predplačilom vožnje do petka zvečer na naslov: Lojze Strašnik, Podravska tiskarna, Gregorčičeva ulica 6, telefon 20—38.

Kino Union. Od danes srede dalje prvovrstna veseloigra »Ženitbeni posredovalec«, v kateri igra šest najboljših komikov, in sicer: Siegfried Arno, R. A. Roberts, Dina Gralla, Lucie Englisch, Maly Delschaft in Adele Sandrock. Sledi fenomenalna opereta v popolnoma novi kopiji »Če spregovori srce...« z Gustav Fröhlichom in Gitto Alpar.

Grajski kino. Od danes do vključno petka izborna dunajska opereta »Dve srečni srci«. Krasen, zabaven velefilm z Magdo Schneiderjevo, Hermannom Thimigom, Leo Parryjevo in Georgom Aleksandrom v glavnih vlogah. Pride: »Schön brunski sen« z Marto Egertovo v glavni vlogi.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne **Franc Jožefove grenčice,** če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja.

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine **»Franz Josefove« vode** iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učeniki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih z **»Franz Josefovo« vodo** najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesa.

Dodatek k proslavi »Mariborskega tedna« bo v nedeljo pri »Teti Rezi« v Laznici.

Enoletni trgovski tečaj STD v Mariboru, Zrinjskega trg 1, sprejema ustne in pismene prijave za prihodnje šolsko leto vsak dan od 10.—11. ure v prostorih državne trgovske akademije. Praktičen pouk v trgovskih predmetih, stenografiji in strojepisju. Nizka šolnina, 12 predmetov, 38 ur tedenskega pouka. Zahtevajte prospekt.

Zvedeli smo, da priredi živinorejska zadruga »Jugomontafon« tudi letos v okviru jesenskega velesejma v Ljubljani dne 2. in 3. septembra t. l. razstavo plemenske živine rjave pasme. Pozdravljamo ta namen in vpoštevamo stremljenje imenovane zadruge s tem večjim razumevanjem, ker je poslala k soudeležbi pri tej prireditvi vse kmetske zadruge in vse posamezne živinorejce (tudi nečlane). Smisel in prednost takih prireditev je v tem, da se prav v tem težkem času gospodarske krize in težavne prodaje zbudi zanimanje za rejo dragocenih plemenskih eksemplarjev in nudi možnost prodaje. Državna živinorejska gospodarstva kakor tudi posamezni živinorejci imajo najlepšo priložnost, da si ogledajo in nabavijo prvovrstno plemensko živino. Dober plemenski material, ki je bil razstavljen lansko leto, nam daje upanje, da bodo tudi letos prignani na razstavo prvovrstni eksemplarji. »Jugomontafon«, Maribor.

Obmejni promet v juliju. V mesecu juliju je prekoračilo našo severno mejo 41.839 oseb. Dopotovalo je 22.253 oseb, in sicer 3.376 Jugoslovanov, 9.627 Avstrijcev in 12.250 drugih. Odpotovalo pa je 19.586 oseb, in sicer 3.393 Jugoslovanov, 7.341 Avstrijcev in 8852 drugih. Največji promet je bil z Avstrijo. V tranzitnem prometu je potovalo 21.821 oseb.

Najdeni čevlji. V Cvetlični ulici je bil najden predsinočnjim par črnih moških čevljev. Lastnik jih dobi pri mestni policiji.

Izgubljeno. Med vožnjo s kolesom so bili izgubljeni na veliki državni cesti proti Hočam orožni list in še nekateri drugi važni dokumenti, glaseči se na ime ključavničarja Franca Mordausa. Najditelj naj jih odda pri predstojništvu mariborske mestne policije.

Tatvina ribiškega orodja. Trgovcu Fr. Dobrajcu je nekdo ukradel v preteklih dneh iz shrambe na njegovem čolnu na Dravi 3 torbe, 50 m vrvice za ribolov, dve ribiški palici in pločevinast vrč, vse skupaj vredno okrog 350 Din.

Neprijazna soseda. Predvčerajšnjim je pretepla zaradi malenkostne otroške nagajivosti 29letna šivilja Frančiška V. 8 letno hčerko svoje sosede Dragico Makovo tako sirovo, da je zadobila deklica občutne poškodbe na desni roki in desni nogi. Deklica je morala poiskati zdravniško pomoč, dočim bo pretepalka prejela svojo nagrado na pristojnem mestu.

Hud udarec je prejela na glavo v predpretekli noči 30 letna železničarjeva žena Frančiška K. iz Murkove ulice, ki je prejela potrebno pomoč na reševalni postaji in se zdravi v domači oskrbi.

Samomor. V soboto se je v samomorilnem namenu zastrupil s precejšnjo množino lizola zaradi družinskih razmer 30-letni posestnik Franc Lešnik iz Vrhovdola pri Mariboru. Na pomoč so bili pokliceni mariborski reševalci, ki pa niso mogli nič pomagati, ker je bil obupani posestnik v času, ko so reševalci prispeli na njegov dom, že mrtev.

S kolesa je padel 20letni kovaški pomočnik Franc Hödl od Sv. Petra pri Mariboru tako nesrečno, da se je občutno poškodoval na glavi nad desnim očesom in pa na desni roki. Potrebno pomoč je prejel na reševalni postaji.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 16.9 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 16.1; barometer je kazal pri 19.5 stopinjah 738.4, reduciran na ničlo pa 736; relativna vlaga 82; vreme je oblačno; vremenska napoved pa pravi, da se bo vreme spremenilo

Razstave mariborskega tedna

SPOMINI NA TEŽKE DNI...

Posrečena in vse hvalevredna je emigrantska razstava, ki jo je organiziralo društvo »Nanos« z namenom, da propagira in širi živo zanimanje za neodrešeno domovino. Razstava je nameščena v Grajski ulici v Streharjevem stolpu in če le škoda, da ni združena z manjšinsko razstavo sokolske župe.

Razstava je razdeljena na štiri skupine ter v siromašnem in skromnem prostoru lepo urejena. V prvi so slike iz vseh krajev neodrešene domovine. Druga skupina prikazuje društveno delovanje na Primorskem, tretja časopise in časnike, ki so izhajali na Primorskem, četrta pa literaturo in propagandni material. Med razstavljenimi slikami iz društvenega delovanja vidimo slike skoro vseh narodnih društev, ki so delovala dolga desetletja, dokler jih ni razgnala Mussolinijeva roka. Tako najdemo med njimi sliko odbora pevskega društva »Hajdrih« na Proseku, ki je bilo ustanovljeno leta 1887. in razpuščeno 1926., nadalje sliko »Poštnega roga«, »Čitalnice pri Sv. Jakobu v Trstvu«, »Fanfare slovenskega društva«, sliko odbora pevskega društva »Ilirije«, »Slovanske zveze«, »Pipčarskega kluba v Trstu«, godbe »Narodne delavske organizacije v Trstu«, tamburaškega društva »Šturje«, bovškega pevskega zbora, društva za podporo rokodelcev v Ajdovščini, ki je bilo ustanovljeno l. 1879., pevskega in tamburaškega društva v Loki pri Divači in »Slovenskega učiteljskega društva v Trstu«. Posebne omembe pa je vredna slika sestanka tržaškega Sokola z ljubljanskim v Divači leta 1888.

Velika redkost je prva številka »Edinosti«, ki je izšla 8. januarja 1867. Mnogo zanimanja vzbujata knjigi, ki sta ožgani in bili rešeni z grmade gorečih knjig, ki jih je dal zažgati poveljnik tržaških fašistov Giunta. Ena največjih ohranjenih redkosti pa je nedvomno razstavljen ključ, ki spominja na strašen požig Narodnega doma v Trstu. Z omenjenim ključem je g. Bizjak, ki živi v Mariboru in ki je bil takrat uslužben v Narodnem domu, rešil življenje 31-tim Slovencem in drugim gostom. Zanimiv je tudi razstavljen zemljevid, ki priča, kako so rezali našo zemljo in kako so krstili naše kraje. Skratka, iz vseh predmetov, ki so razstavljeni diha težka bol naše neodrešene domovine in zaslužijo prireditelji za svoj trud, saj so zbrali res dragocene spomine na težke dni, vse priznanje in pohvalo.

ČUVAJMO NAŠE MORJE!

Poleg Tujsko-prometne zveze sta tudi mariborska odbora Jadranske straže, oblastni in krajevni, uredila v okviru razstav Mariborskega tedna svoj paviljon, kjer sta razstavila v prvi vrsti material, ki je namenjen propagandi za naše morje. Veliko zanimanje vzbujajo statistične tabele, ki prikazujejo celokupno delovanje in gospodarstvo Jadranske straže v naši državi. Koncem lanskega leta je štela Jadranska straža skupno 61.291 članov. V Mariboru je imelo ob koncu lanskega leta 1173 pripadnikov in je število članstva v letošnjem letu naraslo na 6305, tako, da je Maribor sedaj na petem mestu. Sorazmerno pa so narasli tudi krajevni odbori in poverjeništva. V gornjem številu pa niso všteti naraščajniki, ki jih ima Maribor 13.600. Lepe in sočne so slike prof. Sirka, ki prikazuje kraje in življenje naših obmorskih pokrajin in našega morja. Dragocena je Žmitkova kapelica na Marjanu, ki je last g. Lavrenčiča. Skrivnosti morskih globin in morske faune pa so razstavljene v stekleni omari. Prav gotovo je dosegla mariborska Jadranska straža zaželjeni uspeh, saj je ilo ves čas Mariborskega tedna veliko zanimanje za njen paviljon.

V KRALJESTVU ROŽ.

Pri vhodu na veselični prostor na desni strani vzbuja veliko pozornost vsakega obiskovalca letošnja vrtnarska razstava. Razstavo je priredil znani mariborski vrtnarski podjetnik g. Ivan Jemec. Razstava prikazuje vzorec krasnega meščanskega vrta in se ne moremo dovolj načuditi, kako je zamogla vrtnarjeva usposobljenost ustvariti v tako kratkem času vzorni cvetlični nasad. Vrt je oblikovan v ravnih črtah po francoskem vzorcu in posejan z nizko travno trato ter obrobljen s cvetličnimi preprogami. Zunanjo zaokrožitev krase lične pergule, okrašene z zelenjem. Vrtnar Jemec, ki zasluži vso pohvalo in vse priznanje, je razstavil tudi veliko število lepih palm, najnovejših vrst dalij in krasne baržunasto cvetne gloksinije ter razno drugo zelenje. V sredi je postavljen mali vodomet, ki ga je razstavila mariborska tvrdka Pickl.

Mestno olepševalno društvo pa je razstavilo v predprostoru telovadnice celo vrsto najeksotičnejših kaktej, raznih palm in drugega zelenja, ki vzbuja veliko zanimanje. Razstavljene kakteje so krasni eksemplarji, ki jih redko kje vidimo. Obe razstavi nazorno kažeta, kaj more ustvariti spretna in vešča roka vrtnarja.

Mlekarska zadruga v Mariboru

POJASNILO NA VPRAŠANJE »SLOVENCA«.

V »Slovencu« dne 5. t. m. vprašuje nekdo, kaj je z mlekarsko zadrugo v Mariboru. Kje tiči vzrok, da še ne deluje? Ker sem sodeloval pri ustanovitvi te zadruge, dovolite, da nekoliko pojasnim v vašem cenjenem listu, zakaj mlekarska zadruga še ne posluje.

Mlekarsko zadrugo v Mariboru je porodila res vsestranska potreba. V interesu producenta kakor konzumenta je, da prvi dobi polno plačilo za svoj pridelek, drugi pa dobro blago. Prav v Mariboru pa ni bilo zadoščeno niti prvemu niti drugemu. V času, ko je plačeval meščan za liter mleka 3 Din, je dobival kmet na Dravskem polju komaj 1 Din za liter mleka. Razumljivo, da to mleko ni moglo biti najboljše, kajti pred nekaj leti je bila to v razmerju z drugimi živili najnižja cena. V zadnjih letih se je to stanje nekoliko popravilo, toda žal, še vedno ne v razmerju do producenta. Mleko je v mestu cenejše in kmet dobiva borih 25 para za liter. Ne omenjam cene mleka, češ, da bi bila kdaj previsoka; to ne, kajti mleko je bilo in je najcenejše hranilo. Da pa bi se kmetu in nakupovalcu pomagalo, smo ustanovili mlekarsko zadrugo. Motil se je oni, ki je mislil, da bo mlekarska zadruga pričela takoj poslovati. Te vrste zadruga je najdelikatnejša, ker ima opravka z živilom, ki se takoj pokvari. Tudi je za tako zadrugo treba velikih investicij. Za prvo in drugo je torej treba res odbranih zadružnikov. Zadrugarstvo, kakor vemo, pa še nima v teh krajih najboljših tal, zato je treba neprestanega dela in vzgoje. To nam dokazuje mlekarsko zadružništvo na Gorenjskem in Notranjskem.

Da ni nastopilo v zadnjih letih tako silno pomanjkanje denarja, bi zadruga že gotovo delovala. Saj mogoče še nikjer v banovini nisem našel toliko razumevanja in naklonjenosti lokalnih faktorjev, kakor prav v Mariboru. Omenim naj le g. župana dr. Lipolda, šefa zdravstvenega doma dr. Vrtovca in druge javne faktorje, ki so z veseljem pozdravili zadružno akcijo in bili pripravljeni veliko pomagati k vzpostavitvi mlekarskega obrata.

Kraljeva banska uprava in poljedelsko ministrstvo vedno podpirata zadružništvo. Razumljivo je, da pa mora najprej pokazati dobro voljo članstvo zadruge same, in šele nato se podeli javna subvencija. V nekaterih okrajih naše banovine smo s pomočjo manjših javnih prispevkov započeli velike mlekarske akcije. Stari preizkušeni zadružniki pomorejo največ pri vzgoji mladega članstva. So nekateri ljudje, ki se naravnost žrtvujejo za zadružno življenje. Takih ljudi nam manjka vsepovsod in posebno v severnem delu naše banovine.

Načelstvo mlekarske zadruge v Mariboru je nedvomno sestavljeno iz priznanih odličnih gospodarjev, ki niso pustili zadeve razpasti. Previdni so, zbirajo članstvo in zidajo, kakor pravimo, na gotovo. Prebridke izkušnje zadnjih let so resen opomin, kako je treba zidati, da postane stavba trajna. Poleg tega pa imamo veliko upanje, da bodo naši higijeniki in drugi strokovnjaki ustvarjali zakon, ki bo preprečil prekupčevanje mleka, kakor je to vpeljano že v vseh naprednih državah. Tedaj bodo morali voditi mlekarne samo izučeni ljudje, mleko bo res mleko in siratkino maslo ne bo čajno maslo, pa če bo nosilo še tako kričeč napis: »Čajno maslo«!

Franjo Pavlica, Ljubljana.

Sokolstvo

Sokol Maribor matica ima svojo sejo v četrtek dne 17. avgusta 1933 ob 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu. Pridite točno! Tajnik.

Zakaj se ne razburja danes gospodična Štefka, ko mora vendar čakati nad četrt ure svojega fanta? Ali ni nestrpna? Nikakor ne! Saj ona je odlične

Ki-Ki bonbone in pri tem čas tako hitro mine.

Kdor jé Ki-Ki počuti se bolje,
Kdor jé ta je dobre volje.

Ki-Ki čudo osvežuje, se prileže, prija.

Proizvod: Union, Zagreb

Napredek Mežiške doline

Otvoritev kopališča v Guštanju.

Pretekla nedelja je bila za Guštanj mejnik v razvoju tujskoprometne propagande: otvorili so svoje letno kopališče, oddaljeno 3 minute od trga, v prijetni globeli mokre Suhe.

To[illegible] treh se je pripeljal iz Prevalj pok[illegible] prireditve gospod okrajni glavar, bu[illegible]no pozdravljen od številnih tržanov in okoličanov. Istočasno so prispele na cilj pred kopališče tudi tri štafete iz Kotelj, ki so prinesle vdanostne poklone Smučarskega kluba Guštanj-Kotle svojemu pokrovitelju gospodu glavarju.

Po predhodnih nagovorih gda. župana, dalje predsednika krajevnega odbora Rdečega križa dr. Erata, odposlanca centralnega odbora Rdečega križa iz Ljubljane, nadzornika Westra in odposlanca Rdečega križa Slovenjgradec, je izvršil blagoslovitev bazena domači gospod župnik, nakar je gospod glavar prerezal trak pri vhodu v bazen.

Guštanjske deklice so nato izvajale v plitvem delu bazena simbolične vaje z venci; te vaje je dokaj posrečeno sestavila njih simpatična voditeljica.

Drug za drugim so potem poskakali v vodo mariborski Maratonci, 15 po številu, ter preplavali bazen ob stenah. Sledile so nato plavalne tekme Mariborčanov ter water-polo igra. Med tem je popularni Dorče formiral provizorično water-polo moštvo, kateremu so Mariborčani posodili vratarja in enega branilca. Med tem moštvom in moštvom Maratona se je odigrala za zaključek water-polo tekma, ki je vzbudila med občinstvom veliko zanimanja in navijanja. Dasi se je ta tekma končala z 11:0 za Maraton, je vendar pokazala, da imajo Guštanjčani dovolj dobrih plavačev, ki se bodo sedaj, ko imajo svoj bazen, gotovo dobro razvijali. Tamošnjemu smučarskemu klubu svetujemo, da še ustanovi tudi plavalno sekcijo, upravi kopališča pa, da gre sekciji glede vstopnine za kabine kolikor mogoče na roke in s tem pripomore do čim uspešnejšega razvoja plavalnega sporta, ki mora postati — kakor smučanje — naš narodni sport.

Po zaključku oficielnega programa se je začelo v bazenu pravo vrvenje, ob bazenu pa je zaigrala guštanjska godba in povzdigovala praznično razpoloženje pozno v noč.

Novootvorjeni bazen ne bo dobrodošel samo tržanom in okoličanom, ampak pred vsem tudi letoviščarjem in turistom, ki se bodo vračali zlasti z Uršlje gore in se bodo gotovo z veseljem ohladili v izredno topli vodi guštanjskega kopališča.

Že sedaj pa opozarjamo na to kopališče tudi naše skavte in gozdovnike. Tako primerno taborišče, kakor v bližini tega bazena, je težko še kje najti.

Vse priznanje gre krajevnemu odboru Rdečega križa, ki je pod vodstvom gda. predsednika dr. Erata in tajnika Rajka Kotnika dokazal, kaj zmore trdna volja in človekoljubnost, ki sta najvišja smotra Rdečega križa.

Specialni tečaj za izvenšolsko delo učiteljstva

Učiteljstvu dravske banovine!

Po sijajno uspelem trodnevnem učiteljskem idejnem tečaju, na katerem je prisostvovalo nad 300 udeležencev iz raznih krajev dravske banovine in tritedenskem zadružno-gospodarskem tečaju, na katerem se je usposobilo zopet 31 novih zadružnih delavcev, priredi sekcija Jugoslovanskega učiteljskega združenja za dravsko banovino v dneh od 22. do 25. avgusta t. l. štiridnevni specialni tečaj za izvenšolsko delo učiteljstva.

Namen tečaja za izvenšolsko delo učiteljstva je izvesti organizacijo in ugotoviti metodo učiteljskega izvenškolskega dela. Razčistiti je treba pojme o izvenšolskem delu. Ideini del tečaja je pokrenil akcijo državljanske vzgoje, ki jo bo treba poglobiti in razširiti na vse privatno, šolsko in javno društveno življenje, ugotovil je pa tudi, da bo kulturno in nacionalno izvenšolsko delo imelo le tedaj uspeh, če se bo naslonila na gospodarsko delo. Specialni tečaj za izvenšolsko delo, ki ga priredi sekcija JUU v avgustu, ima namen premotriti gospodarske probleme, vživeti učiteljstvo v kmetsko okolje, v potrebe podeželske občine in vasi ter ugotoviti enotno smer in postopek učiteljstva pri izvenšolskem delu.

Zato vabi sekcija JUU na ta tečaj pred vsem gospodarske praktike iz učiteljskih vrst, ki so se dosedaj udejstvovali v kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šolah, pri pospeševanju kmetskega gospodarstva sploh ali drugače na področju narodnega gospodarstva.

Obravnavala se bodo sledeča vprašanja: 1. Sedanja gospodarska kriza in naše kmetsko gospodarstvo. 2. Metoda in organizacija izvenšolskega dela. 3. Naloga učiteljice na vasi. 4. Ljudska pedagogika in psihologija ter nadaljevalno šolstvo za kmetsko mladino. 5. Glavna načela sodobne vzgoje in pouka. 6. Narodna šola v službi splošne vaške kulture. 7. Gospodarska in socialna politika podeželske občine s posebnim ozirom na pospeševanje državljanske vzgoje.

Dostop k tečaju imajo tudi vsi oni učitelji in učiteljice, ki se hočejo priključiti skupni akciji, ter se zanimajo za izvenšolsko delo. Enako so vabljeni vsi mladi tovariši in tovarišice, ki so brezposelni, da se pripravljajo v tem času tudi na to delo in učiteljski naraščaj z učiteljišč, da izpopolni znanje tudi v tem pogledu.

Tečaj se prične 22. avgusta t. l. ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Kdor želi, da mu sekcija preskrbi prenočišče, naj sporoči to sekciji JUU do 20 avgusta t. l.

Udeleženci dobe ob zaključku tečaja potrdilo o udeležbi od sekcije JUU. Vsem udeležencem priporočamo, da prečitajo in se poglobe v vprašanja, ki so objavljena v 8.—10. številki »Prosvete«.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 65. številki: pravilnik o opravljanju izpita za posluževalce električnih naprav; pravilnik o odmeri in izplačevanju potnega pavšala za uslužbence davčnih uprav; izpremembe in dopolnitve spiska luksuznih predmetov; odločbo o razveljavljenju odločbe št. 24.114 glede povprečnih cen za razne tipe avtomobilov; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu; izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine ter razne objave iz »Službenih novin«.

Kazij Skalon: 54

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške preteklosti

»To ne bo odvisno od moje volje, marveč od dela, ki ga moram opraviti. Pozdravljen!«

Nefretitis je tedaj pritisnil na neki zvod, ki je odprl vrata, vodeča v nenavadno podmornico. Njena odprtina je bila privita k postajališču tako močno, da jo je obod hermetično zapiral in je bil zato dohod v notranjost popolnoma prost. Vanjo sta vstopila tehnik, ki je bil obenem tudi strojnik in krmar, ter Astis kot edini potnik. Še zadnji zamahljaj v poslednje slovo, in Nefretitis je zopet premaknil vzvod. Vrata so se zaprla in oba potnika sta ostala zunaj. Trenutek nato je podmornica že zapustila pristanišče.

»Sedaj pa stopimo za njimi še mi!« je dejal Nefretitis Doljanu in Soralifisu. »Nadzorovali bomo dviganje in Astisov odhod.«

Po teh besedah je stopil k nekemu aparatu, zavrtel manjše kolo, se znova približal vzvodu in ga premaknil. Vrata so se zopet odprla. Pred njimi je stala že druga, malo prostornejša podmornica, v katero so vstopili po vrsti tehnik, Nefretitis, Doljan in Soralifis. Ko so se namestili v notranjosti, je Nefretitis s pritiskom na neko pripravo zaprl najprej zunanja, nato pa še vrata podmornice same. Na dano znamenje je prijel za krmilo tudi tehnik, in skrivnostno vozilo je spočetka elegantno polzeče, nato pa z vedno večjo brzino zapustilo ogromni cevi podobno vsidrališče in zaplavalo v vodovje oceana.

Doljan je čutil, kako se podmornica vedno hitreje dviga. Brzina je naraščala s silovito naglico. Med vožnjo je pa tudi lahko opazoval morsko življenje skozi posebno okno. Žaromet je razsvetljeval temne vodne plasti na obsežno daljavo. V njem so se prikazovale nenavadne živali, kakršne je bil Doljan videl že takrat, ko se je prvič bližal tajinstvenemu mestu zadnjih potomcev starih Atlantov. Prav tako pa je lahko opazoval tudi prvo podmornico, v kateri se je vozil Astis. Plula je le kakih trideset metrov višje nad drugo.

»Mar ni zanimiva takale vožnja?«, je dejal Nefretitis.

»Spominja me mojega prihoda k vam,« je odgovoril Doljan. »Takrat sem se spuščal s svojo pripravo na dno oceana s trdnim prepričanjem v duši, da potujem v kraje mrtvih razvalin nekdanje kulture. Niti v sanjah ne bi bil mogel misliti, da bom našel namesto okamenin žive ljudi, skrite desettisočletja očem vsega ostalega sveta. Iskal sem Oceanopolis, pa je Oceanopolis našel mene.«

»Sedaj potujete v nasprotni smeri in kmalu boste videli kraj, kjer je bila zasidrana vaša ladja.«

Dviganje je postajalo vedno bolj naglo, tako da je prva podmornica z Astisom že nekaj trenutkov po tem pogovoru dosegla morsko gladino. Takoj nato je pomolila del svojega trupa iz vode tudi druga, ki jo je spremljala. Doljan se je radoveden ozrl skozi okno in opazil, da je zunaj tema, toda neoblačna noč. Lahni vetrički so božali gladino oceana, da je valovala kakor v začaranih sanjah, gori na nebu pa so se lesketale neštete svetle zvezde. Ta slika je Doljana tako prevzela, da je ves vztrepetal.

»Zopet sem na površini zemlje, zopet vidim igranje valov oceana, zvezde na nebu, mrak noči in zopet slišim tisto čarobno pesem božje narave, ki je ne more pričarati nobena podmorska znanost. Zopet sem tam, kjer se je končala pot mojega svobodnega življenja, snovanja in delovanja. Zopet sem človek kakor vsi drugi, iz katerih družbe sem prišel in bil potem nasilno odveden v ujetništvo.«

Tako je premišljeval Doljan in se kar ni mogel nagledati slike, ki se je nudila njegovim očem. Toda vse to je bilo le kratkotrajno. Podmornica z Astisom je brzela z neznansko brzino po gladini morja v smeri proti Evropi, pripravljena skriti se zopet v morske globine, čim bi se kjerkoli prikazala kaka ladja, ki bi jo mogla opaziti.

Potovanje je moralo biti tajno. Nihče na svetu ni smel izvedeti odkod prihaja skrivnostno vozilo, kakšno je in koga vozi. Ko bo doseglo evropsko celino pri Španiji, se bo sredi noči z največjo previdnostjo približalo obali in izkrcalo na kopno Astisa. S ponarejenimi potnimi listi se bo potem podal do prve postaje, sedel na vlak in se odpeljal dalje. Nihče izmed njegovih sopotnikov ne bo mogel slutiti, da je to odposlanec nekega skrivnostnega ljudstva, ki živi skrito na dnu Atlantskega oceana. Vsi bodo pač mislili, da je človek, ki potuje po svetu po političnih, trgovskih, znanstvenih ali katerih drugih poslih, morda pa tudi le sebi v zabavo in razvedrilo. Njegove listine bodo povsod v najlepšem redu. Nikjer ga ne bodo zaustavljali, nikjer mu ne bodo delali nikakršnih ovir. Skratka — človek bo, kakršni so vsi drugi na svetu, ki se vsak dan vozijo z vlaki, avtomobili, letali in ladjami po celinah in morjih. Prav tako se bo naposled tudi vrnil. Na določenem kraju, na določen dan in določeno uro se bo približal morju, iz katerega se bo pojavila tajinstvena podmornica, da ga sprejme v trup in z bliskovito naglico popelje na dno oceana, v Oceanopolis...

(Dalje prihodnjič.)

Sport

Drugi dan konjskih, kolesarskih in motociklističnih dirk na Teznem

Tudi včerajšnje dirke so nudile v vsakem oziru izredno zanimiv potek. Zlasti konjske dirke so nudile izredno dober sport, polno napetih situacij in razočaranj, oziroma presenečenj. Kolesarske dirke so bile zelo napete in zanimive ter so obenem pokazale, da ima »Perun« več zelo dobrih in mnogo obetajočih dirkačev, ki bodo sigurno želi še mnogo uspehov. Motociklistične dirke žalibog niso ustrezale pričakovanjem, pač pa so pokazale, da »Perun« tudi tu izredno dobro napreduje. Rezultati posameznih dirk so bili naslednji:

KONJSKE DIRKE:

Dirka za veliko nagrado »Mariborske tedna«. Za 3 do 12 letne jugoslovanske konje. Proga 2400 m. **1. Basta Vinoueh** Pernat, (Ptuj) 1:34; 2. Tatjana (Josip Fürthner) 1:39.2; 3. Krista (Franc Filipič) 1:40; 4. La Fliche (Franc Filipič) 1:39.

Dirka Nepomuka: Za 3 do 12 letne jugoslovanske konje. Proga 2100 m. **1. Ophelia** (Kobilarna Turnišče) 1:42.7; 2. Krista (Franc Filipič) 1:38; 3. Oculi (Kobilarna Turnišče) 1:41.2; 4. Baja (Mihael Rasteiger) 1:42.2; 5. Amerikanska (Matija Vrečko); 6. Bajadere (Franc Filipič).

Dirka Rudolfa Warren-Lippitta. Dvovprežna dirka za 3 letne in starejše jugoslovanske konje. Proga 3000 m. 1. **La Fliche-Baja** (Franc Filipič) 1:47; 2. Bandi-Doucette (Gvido Högenwarth) 1:52.5; 3. Amerikanska-Krista (Matija Vrečko) 1:59; 4. Tatjana-Delia (Josip Fürthner). Pri tej dirki je sicer prispel na cilj gosp. Lippit s konjema Basta-Dalila, bil pa je diskvalificiran, zaradi galopa.

KOLESARSKE DIRKE.

Dirka seniorjev »Peruna«. Proga 3000 m. 1. Alfred Nabergoj v času 5:22.2; 2. Maks Bračič 5:26.2; 3. G. Bencik 5:43.

Dirka za prvenstvo kluba »Peruna«: Proga 5000 m. Startali so trije plasirani dirkači vsake sekcije in matice, ki so vozili 13. tm. 1. Alfred Lah v času 8:43; 2. Franc Horvat 8:46; 3. Ilešič Anton 8:47.1; 4. Evald Komperšek 8:47.4.

Tolažilna dirka. Proga 3000 m. Pri tej dirki so startali vsi nenagrajeni dirkači, ki so vozili 13. in 15. tm. 1. Bergles v času 5:25; 2. Korošec 5:25.5; 3. Hödl 5:33.5.

MOTOCIKLISTIČNE DIRKE.

Dirka za klubsko prvenstvo »Peruna«. Za motorje nad 200 ccm. Proga 8000 m. 1. Alojz Lušnik, Maribor na B. S. A. 350 ccm v času 6:48; 2. Rudolf Welle, Maribor na Puch 500 ccm 7:39; 3. Otmar Križan, Sv. Lenart na Puch 500 ccm 7:40.1.

Dirka za klubsko prvenstvo »Peruna« s prikolico za motorje nad 500 ccm. Proga 10.000 m. 1. Blaž Železnik na B. S. A. 750 ccm v lasu 7:06; 2. Matija Wišer na A. J. S. 7:19.

Plavalne tekme na mariborskem otoku.

Ob izrednem zanimanju publike je v soboto popoldne SSK Maraton izvedel svoje plavalne tekme, ki jih je prej že dvakrat preprečil dež. Tekme so se končale s sledečimi rezultati: **200 m prsno:** Rostaler 3.20, **100 m prosto:** Jandl 1.16, Jerbacher 1.19 in Šavli 1.23, **50 m subjuniorji:** Kreševič 45.1, Butolen in Škof. **Štafeta 4x50:** maratonska v postavi Hartlib, Šavli Jerbaher, Jandl 2.13, in druga v postavi: Karf (SAK), Smerdu, Lampret, Bervar 2.19; **100 m prsno:** Rostacher 1.36; Vesenjak 1.37, Lampret; **100 m hrbtno:** Smerdu 1.40, Jurinec 1.45; **štafeta 2x50 prosto subjuniorji:** I. Kreševič-Bervar 1.34, II, Ferenčak-Škof 1.37; **štafeta 3x100 mešana:** I. Rostaher, Jurinec, Jandl 4.51; II. Vesenjak, Smerdu, Jerbacher 4.52.

Tekme so potekle v popolnem redu; le publiki bi bilo priporočati, da ne sili na prostor ob stolpu, ker s tem samo ovira delo žirije in zavlačuje program.

Razpis propagandnega plavanja po Dravi skozi mesto Maribor. Dne 18. avg. priredi Plavalna sekcija SSK Maratona propagandno plavanje po Dravi skozi mesto Maribor s startom ob 18. uri na spodnjem robu Mariborskega otoka in s ciljem v kopališču Kristan. Plava se v prostem stilu in lahko tekmuje vsakdo brez ozira na članstvo pri klubih in brez ozira na to ali je verificiran ali ne. Prijave sprejema do petka 18. tm. opoldne tvrdka Stojec 10. Trije prvoplasirani sprejmejo spomin- v Jurčičevi ulici proti prijavnini a Din 5.- za osebo; prijavnina na startu znaša Din ske diplome.

Spominjajte se CMD

Ptuj

Pripravljalni odbor za proslavo septemberskih dogodkov v Ptuju naproša vse ptujske hotelirje, gostilničarje ter privatnike, da prijavijo število postelj za 9. in 10. september t. l. pri mestnem načelstvu. — Odbor.

Krajevni odbor »Jadranske Straže« v Ptuju poziva vse one, ki se nameravajo udeležiti velikih slavnosti v Splitu od 5. do 8. septembra t. l., naj se javijo najdalje do 18. t. m. pri tajniku, Christofu radi preskrbe cenenih prenočišč, hranarine in znižane vožnje. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati.

Najden utopljenec. V torek, 15. t. m., je Drava v svojem rokavu niže završkega broda naplavila truplo 14letnega dijaka Antona Pavkota, ki je utonil 9. t. m. v Dravi pri Ptuju. Drava ga je torej odnesla okrog 17 km od Ptuja. Truplo bodo prepeljali v Ptuj in pokopali na mestnem pokopališču.

Prijeta vlomilska družba. Orožniki iz Podlehnika so te dni prijeli nevarno tatinsko družbo, ki je vlomila že novembra preteklega leta v stanovanje posestnice Drevenškove v Sedlačku in odnesla takrat vse, kar se je dalo. Družbo tvori pet članov, od teh so tri ženske. Izročili so jih že sodišču.

Glasovanje občinstva na umetnostni razstavi »Madone slovenskih likovnih umetnikov« v Ljubljani. V okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani bo prirejena tudi razstava umetnin, in sicer bodo razstavljene Madone slovenskih likovnih umetnikov, slike, kipi in grafike. Vsak obiskovalec te razstave prejme ob vhodu v razstavo glasovnico, s katero bo oddal svoj glas za umetnino, ki mu najbolj ugaja. Izvoljene umetnine bodo potem nagrajene, in sicer po številčnem vrstnem redu dobavljenih glasov takole: Umetnina z največjim številom glasov Din 2.000, sledeče pa z Din 1.000, 500, 500, 500.

Mali oglasi

Prodam

TRISOBNO HIŠO, 2400 kv. metrov vrta, v Kamnici 90.000 Din. **Hiše pri Mariboru,** za 20.00, 30.000, 40.000 Din prodaja Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2993

POHIŠTVO radi selitve poceni na prodaj. Prapotnikova ulica 30. I. Krčevina. 2989

OTROŠKI VOZIČEK, globok, dobro ohranjen, prodam. Rajčeva ul. 2. 2995

SIROTA prosi dobrosrčne gospe za stare preproge ali slično, iz katerih bi izdelovala copate, da si prisluži skromen kruhek. Naslov je pustiti v upravi »Večernika«. 2910

TRAJNE KODRE izdelujem v svojem salonu z najnovejšim, svetovno patentiranim aparatom po sistemu, ki ima naslednje prednosti: 1. popolnoma varno grejenje z vročim zrakom. 2. Ožganje ali kvarjenje las izključeno. 3. Krasne naravne kodre. 4. Najboljša trajnost tudi pri slabih laseh. 5. Kljub vetru in dežju izgledajo lasje negovani. Nadaljna pojasnila in posvetovanje brezplačno in radevolje pri F. Schmirmaulu, Ruška cesta 2. 2930

Pijte drevno BRASIL-MATTE 1 vrečica Din. 5.- Z. ANDERLE.

OPOZORILO Varujte se moljev, zato prodajajte obnošene obleke, čevlje, godala, knjige, porcelan starine itd. v Grajski starinarni. Trg svobode 1. Plačuje najbolje. 2572

V najem

BRANJARIJO na prometnem mestu oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 2992

Razno

VINOTOČ DOBAJ PRI SV. URBANU otvorjen. Točim prvovrstno, pristno vino. 2961

Sobo odda

SPREJMEM BOLJŠEGA SOSTANOVALCA. Jenkova ulica 5, vrata 2. 2988

Zgubljeno

OSEBA, ki je našla na cesti Kopališke ul. do kolodv. rdečo ročno torbico je bila opažena in jo radi tega prosim, da torbico, v kateri je bil denar in slike proti nagradi vrne. Naslov v upravi »Večernika«. 2940

ZGUBIL SEM v petek, 11. t. m. železniško in sokolsko legitimacijo, glasečo se na ime Ljudevit Šnuderl, Ravne pri Šoštanju. Najditelja naprošam, da isto odda proti nagradi v upravi »Večernika«. 6000

Službo išče

GOSPODIČNA zmožna slovenskega jezika strojepisja, nemškega jezika ter stenografije, išče službo v pisarni ali trgovini. Cenj. ponudbe pod »Maribor« na upravo lista. 2846

Planinka-Ruška koča

Vse, ki imajo v avgustu in septembru letne dopuste opozarjamo, da je v Planinski in Ruški koči še nekaj sob na razpolago. Celodnevna oskrba 35 do 40 Din. Informacije daje SPD Ruše. 2842

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upravi „Jutra" in „Večernika"

Maribor, Gosposka ul. 11

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru